

PERSBERICHT

Huisartsen treft geen schuld voor hoog verbruik van antidepressiva

“Harde kern van huisartsen schrijft extreem veel antidepressiva voor”. Met die kop in De Tijd van 4 januari 2025 worden de huisartsen nog maar eens weggezet als een groep artsen die onverantwoord voorschrijfgedrag vertoont. Het verbruik van antidepressiva is hoog in België, maar de huisartsen met de vinger wijzen doet onrecht aan de complexiteit van het probleem.

Brussel, 7 januari 2025

Over hoeveel artsen het gaat die *“extreem veel”* antidepressiva voorschrijven is bij lectuur van De Tijd krant niet meteen duidelijk. De krant vermeldt geen cijfers, alleen percentages: *“Een doorsnee huisdokter gaf vorig jaar aan 11,7% van zijn patiënten een voorschrift voor antidepressiva. Tien procent van de huisartsen deed dit bij minstens één op de vijf.”*

Er is inderdaad een hoog verbruik van antidepressiva in België, maar daar staat tegenover dat het gebruik van psychofarmaca in heel Europa toeneemt. Het is dus geen uniek Belgisch fenomeen. Het verbruik in ons land ligt lager dan in sommige andere Europese landen. Maar laten we eerst eens naar de meest recente cijfers van het RIZIV kijken.

Volgens het rapport van de cel doelmatige zorg van het RIZIV [\[1\]](#), gepubliceerd op 2 november 2024, waren er in 2023 welgeteld 1.333.899 patiënten die antidepressiva voorgeschreven kregen. Dat komt overeen met 11,58% van alle patiënten. Hun gemiddelde leeftijd is 57,81 jaar en het gebruik van antidepressiva neemt lineair toe met de leeftijd.

Antidepressiva worden significant meer voorgeschreven aan vrouwen en aan patiënten met recht op verhoogde tegemoetkoming. Het rapport vermeldt dat van 20.130 voorschrijvende artsen er 15.844 antidepressiva voorschreven. Van de 2.379 voorschrijvende psychiaters schreven er 2.110 antidepressiva voor.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Huisartsen met de vinger wijzen is al te makkelijk. De cijfers over psychofarmaca wijzen op een toename van mentale gezondheidsproblemen zoals depressie en angststoornissen. Huisartsen staan in de frontlinie van de

geestelijke gezondheidszorg. Ze zijn vaak de eerste hulpverlener bij wie mensen met psychische klachten terecht komen.

Het is onterecht om hen te beschuldigen van overmatig voorschrijven, omdat ze in de praktijk vaak weinig alternatieven hebben. Dat komt door een complex samenspel van factoren. Om te beginnen is de toegang tot psychologische hulp in ons land beperkt. De wachtlijsten bij psychologen en psychiaters zijn erg lang met als gevolg dat het voorschrijven van antidepressiva in veel gevallen de enige haalbare optie op korte termijn is.

Er is de algemene maatschappelijke context van onzekerheid, eenzaamheid en oorlog die negatief inwerkt. Ook de nasleep van de Covidcrisis en de stijgende prestatiedruk zijn factoren die meespelen. Het gaat dus om een breder maatschappelijk probleem met gedeelde verantwoordelijkheid, waarvoor gedeelde oplossingen gezocht moeten worden: een betere ondersteuning van huisartsen en meer middelen voor psychologische zorg zodat patiënten toegang krijgen tot diverse behandelingsopties. Huisartsen culpabiliseren is in die context simplistisch en misplaatst.

Huisartsen verdienen meer respect

BVAS betreurt dat huisartsen zo vaak een negatieve pers halen. Huisartsen verdienen meer respect en maatschappelijke waardering. Wat als ze minder psychofarmaca zouden voorschrijven en dat zou leiden tot meer suicides en meer opnames op de psychiatrische afdelingen van de ziekenhuizen?

We roepen al wie bijdraagt aan de negatieve beeldvorming rond huisartsen op om hun verantwoordelijkheid op te nemen en na te denken over de gevolgen van hun gedrag. De negatieve framing van artsen moet stoppen.

Dr. Johan Blanckaert, voorzitter BVAS

Dr. Jos Vanhoof, bestuurslid BVAS

[1] Antidepressiva. Analyse van de verdeling en van de evolutie van het verbruik in volumes en in uitgaven per verzekerde in België (analyses en tendensen per gewest, provincie en arrondissement) voor 2023: https://www.gezondbelgie.be/images/INAMI/Rapports/RAPPORT-NL-Antidepressseurs_2023.pdf